

Právo sociálního zabezpečení

Důchodové pojištění

Invalidní důchod

- základní charakteristika
 - obligatorní důchod
 - originální důchod
 - peněžní
 - nahrazuje ztrátu vlastního příjmu
- důchodové schéma § 38 písm. a)
 - potřebná doba pojištění – diferencovaná podle věku
 - invalidita
- důchodové schéma § 38 písm. b)
 - invalidita následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání

Invalidita

- pojem invalidita se používá v různých souvislostech
 - lékařská kategorie – ten, koho nelze léčit
 - ekonomická kategorie – ten, jehož možnosti zaměstnání jsou ze zdravotních důvodů omezeny
 - sociologická kategorie – sociální důsledky změny zdravotního stavu
 - právní kategorie – právem stanovené podmínky pro posouzení stavu

Invalidita - pokračování

- koncepce invalidity
 - fyzická invalidita (fyziologicko-funkční hledisko)
 - profesionální (stavovská) invalidita
 - všeobecná invalidita
- zákonné definice invalidity
 - pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 % - § 39 odst. 1
 - pokles 35 % - 49 % - invalidita prvního stupně
 - pokles 50 % - 69 % - invalidita druhého stupně
 - pokles nejméně o 70 % - invalidita třetího stupně

Invalidní důchod - pokračování

- důchodová formule
 - základní výměra stanovena procentní sazbou z průměrné mzdy
 - procentní výměra odvozována od minulé zásluhy
 - výpočtový základ
 - procentní sazba
 - 0,5 % při DI prvního stupně
 - 0,75 % při DI druhého stupně
 - 1,5 % při DI třetího stupně
 - získaná doba pojištění
 - dopočtená doba pojištění
- invalidní důchod v mimořádném případě

Vdovský (vdovecký) důchod

- základní charakteristika
 - derivativní, obligatorní, peněžitý, opakující se, nahrazuje částečné příjem zemřelého „živitele“
- důchodové schéma § 49
 - zemřelý(á) byl(a) ke dni smrti příjemcem originálního důchodu nebo splnil(a) podmínky pro vznik nároku nebo zemřel(a) v důsledku pracovního úrazu
 - manželský stav

Vdovský (vdovecký) důchod - pokračování

- důchodová formule § 51
 - základní výměra stanovena procentné sazbou z průměrné mzdy (9 %)
 - procentní výměra 50 % procentní výměry důchodu zemřelého (starobního důchodu nebo DI ve třetím stupni)
 - poskytuje se po dobu jednoho roku od smrti manžela (manželky) - § 50 odst. 1
 - poskytování dále po uplynutí jednoho roku tehdy, jsou-li splněny další stanovené podmínky - § 50 odst. 2
- zánik nároku na důchod
 - smrtí příjemce důchodu
 - nový sňatek
 - pravomocné odsouzení

Sirotčí důchod

- základní charakteristika
 - derivativní, obligatorní, peněžitá, opakující se, nahrazující příjem zemřelého
- důchodové schéma § 52
 - nezaopatřenost dítěte
 - definovaný příbuzenský vztah
 - rodič
 - osvojitel
 - osoba, která převzala dítě do péče...
 - zemřelý ke dni smrti pobíral důchod orig. nebo splnil podmínky na takový důchod anebo zemřel v důsledku pracovního úrazu

Sirotčí důchod - pokračování

- důchodová formule § 53
 - základní výměra stanovena procentní sazbou z průměrné mzdy (9 %)
 - procentní výměra 40 % z procentní výměry důchodu zemřelého
- zánik nároku
 - dítě přestane být nezaopatřené
 - osvojení
 - pravomocné odsouzení
 - smrt příjemce důchodu

Souběh nároku na důchody

- souběh nároku na originální důchody - § 58
 - náleží jen jednou
 - náleží ten vyšší
 - pokud jsou stejné, ten který si důchodce vybere
 - nárok na invalidní důchod zaniká dosažením důchodového věku 65 let a vyššího a vzniká nárok na starobní důchod
- souběh nároku na originální a derivativní důchod - § 59
 - náleží oba
 - v plné výši ten, který je vyšší
 - druhý jen 50 % procentní výměry
- souběh nároku na vdovský (vdovecký) a sirotčí
 - postupuje se stejně jako v předchozím případě
- souběh nároku na sirotčí důchody (oboustranně osiřelé dítě)
 - jednou základní výměra a obě procentní výměry
- souběh nároku tuzemského a z ciziny - § 61
 - dílčí důchod tuzemský podle poměru doby pojištění v ČR k celkové době pojištění